

3 Ethelbert, Man., Canada.
В нас хруні м. л. мінгінг,
на котрім уряди вислати
двох делегатів до французького
епіскопа, і м. л. мінгінг, але
під тим усяким, що не буде
близько від них десяти.
Можуть бути, що бискуп на
се згодить, і дасть їм це „ліпше“ як
о. Жолдак. О. З. Килинський
розіслав відозви по коло-
них, що єди дадуть йому
люде по доларови, то буде
доїздити початки від Вели-
кодні і за хрестини не бу-
де брати нічого, хіба від
других треба. То многи лю-
де на се годять, і мають
надію, що навіть хруні пра-
стануть на се, ті що тепер
найбільше гавкають на о.
Закл.
Н. Ю. С.

Щобисте

не жалували за позою,
замовляйте Календарь
„Союза“ поки час —
бо лише кілька десятків
їх маємо.
ЦІНА ЛИНЬ 50 ЦЕНТ.
Гроші посилайте на адресу:
Svoboda, Box 418,
Olyphant, Pa.

Дальній виказ жертв зложе-
них для руских студентів
в Галичині
з ШМОКІН, ПА.
И. Маджарський 50
М. Бачинський 50
Вас. Глова 50
Jack Fleming (Памонь) 1.00
Г. Малиновський 2.00
А. Стракошій 50
И. Парадз 25
John Fleming (Нимець) 25
Jack Hartzel (Анг.) 25
Дж. Висоцький 1.00
Ник. Кузичевський 50
Ник. Федорук 50
Сфрозка Цимбалюк 20
И. Падяло 25
Ф. Врешній 25
Вас. Габуря 25
Ю. Колястінський 1.00
С. Яцик 25
Гр. Васильовський 25
Прокот. Малиновський 25
Ан. Дубиць 50
Сем. Полівак 50
Анна Вильямак 25

Разом \$11.45
Павло Потоцький, Сифтон, Міннісота,
Канада 50
Попередньо зложено 751.78
Разом \$703.73

— О. Кешеляк, з Cleve-
land, О. пише в „А. Р.
Вістнику“, що погляди
„Тов. руских церковних
громад в Спол. Державах
і Канаді“ не суть его по-
глядами, що з товариством
не має він нічого спільного,
і що до уряду вибрано его
в его неприсутності. В ви-
ду сего не завадить прага-
дати те, що телеграфував о.
Кешеляк на з'їзд, який від-
був ся в Шамокін, Па. 30.
мал, на котрім зложено
„Товариство“ Телеграм о.
Кешеляка звучить так:
On my way to you I was obli-
ged to return but agree on whatever
you may decide for our benefit
wishing you good success.
Rev. Keshelak, Cleveland, O

Поруски значить се стил-
ко: „Души до нас був зму-
шений вернутись, однак
го джу ся на все, що
у хвалите для нас о-
го до бра і бажаю вам най-
ліпшого поведження.
Rev. Keshelak

Правдоподібно о. Кеше-
ляк втрапив ся в крику
„Slov. Americana“ і ему по-
дібних. Але се не шкодить.
Нарід руский потрібує лю-
дей сьмиліх і рішучих — а
не боягузів.
— Рабинови Іре Йоло-
сови, в Самборі (Галичи-
на) зробили якісь жидь,
незвісного назвища і по-
ходження, неконче милу не
сподіванку. Коли рабинів
вийшов оногда до свѣта до
свѣй, пообачив там зга-
даного жиди повѣшеного на
гаку. Самоубійник мого
мати окола 50 лѣт. Що
підпнуло его до самоубій-
ства передь дверми „свя-
того“ рабина, се жидівська
тайна.

— На пискову і ратич-
ну пошесть померь недавно
Кольоманъ Надь, одинъ зъ
молодихъ, але таланови-
тихъ угорськихъ рѣзбарь.
Надь працював надъ якимсь
творомъ, до якого уживавъ
ягнать, яко моделѣвъ. Одно
зъ ягнать занедужало, а
рѣзбарь дивляв ся самъ.
Аж передь кількома дня-
ми Надь догавъ горячку і
перешесно его до шпиталю.
Ту лѣкарь ствердила, що
Надь має писково-ратичну
недугу, якої набрів ся до
води ягнать. Мимо старан-
нои лѣкарської опѣки, рѣз-
барь померъ.

— Угорське правительство
оголосило вже вѣстдокъ
новой перепечи, зъ якого
видно, що на Угорщинѣ
живе 379.796 Русинівъ.

— Веселый арешт. Не-
далеко відъ Винеръ Най-
штадту, на угорсконъ сторо-
нѣ, є сѣльце Найдерфель.
Въ томъ сѣльци є стація шу-
пасова і громадскій арешт.
Въ арештѣ, якъ разъ въ ми-
сѣнѣ, сидѣло багато шупи-
сипкѣвъ, жѣнокъ, дѣвчатъ
і мушницъ. Войтъ выбравъ
ся бувъ въ „справахъ уря-
дowych“ до Будапешту, а
поправдѣ, щоби тамъ заба-
вити ся. Слуга громадскій
поліційнѣ, возный і дозо-
рець арештовъ въ одной
особѣ, подумавъ собѣ: Ко-
ли бавитъ ся войтъ, чому
ї менѣ не забавитъ ся? Взавъ
отже свою гармонію, отво-
ривъ арештѣ, повишукавъ
шупасниківъ і заставивъ
танцювати, і самъ пригра-
навъ имъ на гармоніѣ. Одень
изъ шупасниківъ старавъ ся
о то, щоби вино було. А
треба знати, що громадскій
арештѣ побудовано надъ
громадского пивницю, въ
котрой стояло вино въ бо-
чкахъ. Арештанты то доба-
чили, зробили дѣру подъ
тапчаномъ і спустили „дно-
го“ зъ помѣжъ себе до пивни-
цѣ збанкомъ по вино. Сто-
рожъ арештовъ не знавъ,
звѣдки они берутъ вино, але
ї не пыталъ о то. По весе-
лой забавѣ, пороздѣлявъ ви-
но арештантовъ і замкнувъ
мушницъ та жѣнокъ окремо,
замкнувъ арештѣ і пошовъ
собѣ въ томъ перекачаню,
що бѣднѣмъ шупасникамъ
зробивъ добре. На другій
день прійшовъ войтъ зъ обѣ-
домъ для шупасниківъ, о-
твѣрає арештѣ, дивитъ ся,
а тамъ нема ані одного а-
рештанта. Дежъ бы они по-
дѣл ся? Зачинає шукати і
находить дѣру подъ тапча-
номъ. Ажъ теперъ стало ему
ясно въ голови: лѣзе за ни-
ми і видить, що они спять
въ пивницѣ въ за покомомъ.
Они по танцѣ поѣли всѣ
до пивницѣ і такъ попили
ся, що тамъ таки позасипля-
ли. Войтъ, вернувши зъ Бу-
дапешту, заставъ дома не-
милу несподѣванку бо гро-
мада зачала домагати ся
вѣдъ него водникодзани за
вино, що выпили шупасни-
ки.

— Обчислено, що въ
повѣдѣлкѣ дня 28. цвѣтня
с. р. о 10-ой години 40 ми-
нутъ разо минає якъ разъ
миліардъ минутъ вѣдъ Ро-
ждества Христова. При об-
численю тои хвилѣ треба
насампередъ мати на увазѣ,
що ажъ до року 1582. чи-
слено загально поѣла юлі-
янського календаря, що о-
пѣсли вышло 10 днѣвъ і
що роки 1700, 1800 і 1900
мали лише по 365. Зъ того
выходитъ, що зъ концемъ
дня 27. цвѣтня христіян-
ска ера буде мати 694.444
днѣвъ, або для того, що день
має 1440 минутъ, кругло
999.999.360 минутъ. Бракує
ще до одного миліарда 640
минутъ, котрий роблять 10
годинъ і 40 мин. Се число
беремо зъ слѣдуючого дня,
тому 28. цвѣтня о 10-ой го-
динѣ і 40 мин. будемо об-
ходити ту хвилю, коли на-
ша ера мати ме точно ми-
ліардъ минутъ. Те саме бу-
де очевидно і поѣла старо-
го або юліянського кале-
даря, лишь той день (поѣла
старой даты) буде называвъ
ся 15. цвѣтня.

— Мормоны зъ Ютагъ
громадинъ переселяють ся
до Канади. Послѣдними ча-
сами переселило ся ихъ
кілька сотъ родинъ, а сего
тыждня зновъ переѣхало
1000 особъ. Всѣ они осѣд-
ють въ провинціи Альбертѣ,
найбільше въ окрестности
Кардвѣ, де вже є стара
мормонська оселя.

— Мара великого страй-
ку угорьковъ (майнерѣвъ)
стоить вѣсми передъ очима,
паче увѣрявъ през. Міче-
ла, що до страйку може не
прійде. „Нейпонецъ Сивікъ“
Федерейшъ въ Нью-Йорку,
мировый судъ, до котрого
входить представителъ ка-
піталістовъ, робѣтниківъ і
людей постороннихъ, не мо-
же довести до згоды. А за
той часъ кишить по всѣхъ
усюдахъ, де лише суть ко-
пальнѣ угля. Коло Пат-
сбургъ, Па. вже застрайку-
вало 10,000 майнерѣвъ, ко-
ло Шамокінъ, Влксбергъ і
Плімовъ, Па. бурить ся та-
кожъ. Всюды домагають ся
8-годинного дня працѣ, со-
вѣшеного важна угля або
підвѣщення платѣвъ. Дуже
можливо, що за кілька днѣвъ
вийде на страйкъ поверхъ
300 тисячъ угорьковъ.

— Смертію хоробрыхъ,
ратуючи ближнихъ, поги-
бли моряки ратушковои ста-
ціи близъ Маномой, Мас. на
побережю рога Кодъ. Подъ-
часъ страшнои бурѣ, яка
скаженѣла на мори дня 17.
м. м. всѣ члены стаціи, а
було ихъ 7, поѣдали на
човенъ і поплыли ратувати
залогу, киненого на пѣски
корабля „Варденъ“. Мимо
великого небеснеки і страш-
но розбухавыхъ филъ, хо-
робрий моряки добили ся до
загроженого корабля і за-
брали зъ него залогъ, од-
накъ не судило ся имъ до-
бати ся до берега. На са-
мой серединѣ дороги филъ
перевернули човенъ і по-
глотили всѣхъ. Зъ членѣвъ
ратунковои стаціи нѣ одень
не лишивъ ся при житю, а
зъ залогъ корабля „Вар-
денъ“ уратувавъ ся лише
капітанъ і ще одень мо-
рякъ. Ратункова стація близъ
Маномой, Мас. лишила ся
теперъ безъ залогъ.

— Чому курячі лѣця
такъ були подорожѣли? Вѣд-
повѣдь коротка: черезъ не-
чистый американскій „биз-
несъ“. Въ горахъ Кентуки,
недалеко мѣста Пітерсбургъ,
роблено въ тайныхъ гораль-
нихъ безлѣчѣ „виски“ (го-
рѣлки), а щоби за неї не
платити грубого податку і
тымъ легше продати, взяли
ся на оригінальнѣйшѣ спосо-
бы. Іменно, куповано миліоны
яецъ, выдувано і въ поро-
ху шкаралупу напоишув-
вано спиртуеу. Таки горѣв-
чаній яїця розходили ся по
цѣлой Америцѣ, а кромѣ
готельничихъ пѣницъ і гол-
селникѣвъ нѣхто не знавъ,
що въ нихъ є. Та громадѣ
стягане яецъ въ одно мѣсце,
звернуло вкѣнци увагу пра-
вительственныхъ шпѣгу-
новъ, котрий почали слѣди-
ти і выкрыли цѣле подѣри-
метно. Дорогий яїця сей-
часъ подешевѣли.

— Повѣнь надѣлала въ
мѣстѣ Бенгортъ, Ме., много
накости. Мѣжъ иншими по-
нишила вода два великі
жѣлѣзничі мости, забрала
найбільшій въ окрестности
тиртыкъ і складъ дерева тай
залила цѣле мѣсто. Ёго жи-
телѣ два дни зъ ряду їзди-
ли по мѣстѣ човнами і по
ромами, наче по озерѣ. Бо-
гато домѣвъ і будынкѣвъ
пѣшло зъ водою, 3 особы
итопило ся. Вѣсти о пове-
няхъ надходять такожъ зъ
иншихъ сторонъ державы
Мейнъ, якъ зъ мѣста Вай-
тингъ, Мечіасъ і т. д.

— Богаті угорьки поля
въ Вестъ Віржиніи закупивъ
трѣсть „Юнайтедъ Стейтъ
Стилъ Ко.“ Сими днями бу-
де тамъ отворено 40 новыхъ
майнѣвъ (закопѣвъ).

— Хочешъ знати коли яке свято? —
Купи собѣ календаръ въ редакціи „Свобо-
ды“ за 50 центѣвъ.

— Пчѣльництво все та-
ки процвѣтає въ Сп. Дер-
жавѣхъ поможи постоѣнного
вищени лѣсовъ, Рапортъ
цензуосового бюра звучить,
що зъ концемъ Липня 1900
р. було въ Сп. Державахъ
мировый судъ зъ пчѣлка-
ми, а всѣ роѣ представля-
ли вартѣсть 10,186.513 до-
ларѣвъ. Въ 1899 р. выно-
сила продукція меду 61,
190,160, а воску 1,765.313
фунтовъ, разомъ на суму
7 миліонѣвъ доларѣвъ. Най-
красне процвѣтає пчѣль-
ництво въ полудневыхъ дер-
жавѣвахъ.

— Въ Чикаго, Ил. жѣ 490 ты-
сячъ жѣтѣвъ т. с. о 2000 болѣ-
ше, якъ туземцѣвъ-Сікѣвъ.

До згоди.

Реве, свѣще заверуха
В пущахъ канадійскихъ,
А ще гірша заверуха
В партияхъ хрунѣвшихъ.
Реве, свѣще заверуха
По частому полю,
Ревуть тѣ, що хтять взяти
Рускій рідъ в неволю.
Ой ті вовки черно-бурі
В шкірахъ оленѣвъ любихъ —
Шкода того, що крестъ свѣтлий
Носите на грудяхъ.
І свѣтлимъ себе звете,
Франчини любими,
Шкіру бисте з людей здерли
В тій самій годині.
Якъ одному бідакови
Не стало долара,
То сте ему відповіли:
„Złuc kożuch psiwiała!“
Ви би хтіли в свої шпоні
Нас хитро зловити,
Нашу свѣту руску віру
Тутъ запропастити.
А ми братя, любі, милі,
Горіли ся до купи,
Щобъ ся нами не журили
Французі бискупни.
Щобъ кровавий наш дорѣбок
Не десятиували,
Щобъ ми самі утримане
Священникамъ дали.
Щобимъ чужихъ проводирѣвъ
Не потребували,
Щобимъ самі наші справи
Упорядкували.
Ми не маємъ, милі братя,
Іного ратунку,
Щобъ намъ охоромитися
Від того рабунку.
Ото-жъ мусимъ громадскій
Каси закладати,
По долару, по вкводрови
На ту цѣль складати.
Если будемъ мати сумку
Тогда янось буде,
Ми не будемъ надѣятися
На чужій люде.
Ми в дистрикті Дофінецкимъ
Такъ само зробили,
У нас хрунів не богато
Ті всі ся лишили.
Всімъ вамъ братя не пасує
Ізъ заду лишитися,
Если хочте, Русинами
Добрими числитися.
Если такъ всі зполучимъ ся
Гараздъ у насъ буде,

— Рѣка Савѣ, (що впа-
дає до Дунайю на Угорщинѣ),
выступила зъ берегѣвъ і
залила всѣ прибережнѣй се-
ла. Шкоды значнѣй.

— Трѣсть жѣлѣзныхъ фа-
бракъ зторганізувавъ ся 24.
марця въ Филаделфіи, Па.
Основный капиталъ ново-
го трѣсту выносить „округло
30 миліонѣвъ доларѣвъ“.

— Вѣсми поважnymъ
читателямъ „Свободы“ що
писменомъ, чи устно вырази-
ли менѣ свое признаваніе за
мое зорванє зносинѣвъ зъ ка-
толицкимъ епископомъ въ
Scranton, Pa. і католиками
взагалѣ — складаю сердеч-
ну подяку.

И Арданъ

ВСЯЧИНА.

— Зъ Туреччины вывезать шо-
року за границу за 3 миліоны дола-
ровѣ опіюмъ.

— 36 всѣхъ чотыроножнѣхъ
звѣрѣвъ лише одень верблюдъ не
може плавати.

— Въ стѣтѣ Огайо працює по
рошнѣхъ фаринахъ 26,920 жи-
лицъ. Ихъ пересѣчний зарѣботокъ
выносить \$4.83 тыжднево, зъ чо-
го заощадує кожда 14 центѣвъ.

— Вѣдъ часу завойованія гре-
цкой державы і здобути Парггорода,
правило Туреччиною 38 сутѣвъ
3 тыхъ лише 4-охъ умерло приро-
дною смертію, прочіи погнали зъ
рукъ убіиловъ.

— Російскій царъ є однимъ зъ
„найдорожнѣхъ“ гостей. Послѣдній
его гостиня у Франціи стояла ре-
публику 3 миліоны доларѣвъ.

— Ученѣ доказують, що сухо-
пичій баканикъ може жити єзъ киш-
кѣ 103 дни.

— Въ мѣстѣ Берлинѣ (Нимеч-
чина) було манушого року 11.
060 случаѣвъ огню.

— Въ Африцѣ, якъ обясняє
газ. „Jewish World“, жѣ 400 ты-
сячъ жидѣвъ, зъ чого половина
припадає на полушуву Африку.

— Вѣдъ 1891 до 1900 року
народило ся на Угорщинѣ поверхъ
8500 близнѣвъ і около 1000
тройнятъ.

МАДЯРСКА КУЛЬТУРА.

„Намъ въ посѣдкахъ не-
сведомѣно выбіраць“. Я чи-
тавъ сесе въ „Ам. Р. Вістни-
ку“ ч. 10 і перенѣвъ ся тамъ
до глубины думѣвъ. Проте
— британку, але шкода го-
ворити... Давай грошѣ або...
жѣте.
ч.

— Братство сѣвъ. Арх.
Михайла в Pittsburg, Pa. на
Саутъ Сайдъ, выбрало собѣ на
рік 1902 слѣдуючихъ урядни-
ків: Микола Марковичъ, пред-
сѣд-тель; Давид Меркуманъ,
місто-предсѣдатель; Афганъ
Чичило, секретаръ; Гаврило
Гойсакъ, заст. секр.; Алек-
сандеръ Михайло, касперъ;
Стефанъ Микунякъ, заст. кас.;
Микола Вандзілякъ і Стефанъ
Цимбала, ошкунни хорихъ.
Такожъ ухвалено на мѣтнгу,
що до трѣхъ мѣсяцѣвъ будуть
принимати до братства чле-
нівъ безъ вѣтупного.

Увага.

Подає ся до публичной
вѣдомости вѣсми Русинамъ
зъ Desloge, Mo. і околицѣвъ,
що братство св. Іоана Хре-
стителя въ Desloge, Mo. на
повѣрчѣномъ мѣтнгу дня 13.
апрѣля 1902 року буде при-
нимати новыхъ членѣвъ по
знизженю мѣ петупномъ.
бо лишь за \$1.50. Памя-
тайте жѣ, на се добре въ-
Русины і не волочѣтъ ся
по чужихъ братствахъ, але
приступѣтъ до нашого ру-
сского братства.
Иѣ
Ив. Сафачъ, прѣд., А. Балнтрѣдскій, секр.

Где есть?

Хто хоче шукати „пошкъ“ гра-
нѣвъ черезъ нашу газету, мусить
заплатити 25 центѣвъ за кожде ого-
лошенє напередъ.

Застановляють кашель і усува-
ють простуду.

Laxative Bromo Quinine Tablets лічать
простуду в одинъ дни. Не выжѣтъ — не
плати. Ціна 25с.

Справы „Р. Н. Союза.“

ГОЛОВНЫЙ УРЯДЪ:
Предсѣдатель:
Rev. A. BONCHEVSKY,
10 May str.
ANSONIA, CONN.
Секретарь:
D. D. PYRCZ,
P.O. Box 355,
OLYPHANT, PA., Lack. Co.
Касиеръ:
ALEX. SHLANTA,
Postmaster,
MAYFIELD, PA., Lack. Co.

В мѣсяцю Февруару с. р. при-
ступили до „Р. Н. Союза“
слѣдуючі нові членн:
PITTSBURG, PA.
Братство св. Арх. Михайла
Число в годъ членѣвъ

Марковичъ Микола	492
Александръ Михайло	1613
Вандзілякъ Микола	2119
Чичило Афганъ	1620
Караякъ Андрей	479
Спіръ Иванъ	1208
Валескскій Иванъ	483
Микунякъ Стефанъ	1522
Цимбала Стефанъ	480
Гойсакъ Гаврило	1613
Ташпакъ Лаврентъ	1612
Валескскій Петро	1650
Меркуманъ Давидъ	1650
Горошакъ Иванъ	2137
Труханъ Романъ	1652
Ругала Андрей	1651
DESLOGE, MO	
Федакъ Якимъ	2327
Дикій Иванъ	2327
Хачъ Бузма	2328
Сардига Прокопъ	2328

Д. Пирчъ,
секретаръ

Квѣтъ

на шѣсть сто доларѣвъ (\$600.00),
котрий мы писше подписаніи оти-
мали зъ касы „Р. Н. Союза“, яко по-
смертну по бл. п. Тимку Ходабѣ; за
такъ скоро выплаченє складую уря-
дова „Союза“.

Jersey, City, N. J. 23. марца 1902

Мариѣ Ходаба.
Алексій Вильяновскій,
Николай Дзямба,
Маркій Тарбай,
Пасалъ Чухта,
Ленскай Гула,
Іованъ Ходаба,
Андрій Понянда,
СВѣДѣНІ
К. Кирчѣвъ,
Данѣишъ Голодъ.

Квѣтъ.

Сявъ посвѣдую, що вѣдобраламъ
\$600, словами шѣсть сотъ дола-
ровѣ, зъ касы „Р. Н. Союза“, яко по-
смертну за помѣгу по помѣжъ му-
жу бл. п. Григорію Вольхѣ. За
такъ скоро выплаченє складаю уря-
дова „Р. Н. Союза“ сердечну подяку.
Olyphant, Pa. March 28, 1902.

Зиновія Вольхѣ.

СВѣДѣНІ: Д. Д. Пирчъ,
Теоодосій Лабовскій,
Д. Мурза.

НОВИНКИ.

— Намытайте на
„Руско-Народный
Домъ Эмиграційный“ в
Америцѣ“ і вы-
сылайте жертвы до
касиера подъ адре-
сомъ: Mr. LAZOR SYRO-
TIAK, 42 Washington St.,
YONKERS, N. Y., а на
разомъ ушлѣдѣтъ, о томъ секретаря
подъ адресомъ: Mr. K. KIRZOV, 146
Essex Str., JERSEY CITY, N. J.

